

Loven af 15de Mai 1868 om Valgmenigheder staaer der „Familiefædre, Søner eller andre Personer med Huusstand“, og dette er ikke kommet ind af Banvare, men efter en meget omhyggelig Overveielse. Det blev bragt frem her i Thinget af min ærede Sidemand tilhøire (Termansen) og vedtaget med 51 Stemmer mod 8. Det blev senere tiltraadt af Udvalget, hvis Formand var den nuværende høitærede Kirkeminister, og tiltraadt af den da-værende Kirke- og Underviisningsminister, Biskop Kirkegaard, og skjøndt Loven blev meget omdannet i det andet Thing, blev denne Bestemmelse dog staaende. Jeg kan derfor ikke see Andet, end at denne Sag engang er afgjort; thi, som det ærede Medlem fra Kjerteminde (Hoyer-Møller) bemærkede, kan man indrømme disse Personer Ret til at løse Sognebaand og danne Valgmenigheder, saa maa man meget mere kunne indrømme dem den Ret, som her er Tale om. Jeg vil imidlertid tillade mig at spørge den høitærede Minister, hvorledes han tænker sig, at dette Forslag skal komme til Anvendelse paa idetmindste et Par Sogne her i Landet, hvor, saavidt jeg veed, Hoveddelen af Menigheden er Kvinder, nemlig Ballø og Bemmetofte Frøkenklostre; Forholdet er nok dette, i alt Fald paa Ballø, at Menigheden kun bestaaer af nogle faa Betjente ved Stiftelsen foruden Kvinderne, der høre til Stiftet. Hvorledes skal Loven komme til Anvendelse her? Jeg antager ikke, at disse 2 Stiftelser skulle regnes med til dem, som ere undtagne efter § 7, men paa den anden Side vilde det dog være høist besynderligt, om det blev de enkelte Betjente ved Stiftelsen, der fik Indflydelse paa Udnævnelsen af Præsten med Udelukkelse af hele den kvindelige Deel af Menigheden. Desuden er det jo ikke noget Nyt at give Kvinderne Indflydelse paa Retten til at vælge Præster, thi, som allerede omtalt i Landsathinget, vare i ældre Tid Kvinder med til at udstede Kaldsbreve til Præster, men jeg skal henvise til et Forhold, som vistnok finder Sted den Dag idag, og som idetmindste for ikke mange Aar siden fandt Sted i en Deel af det danske Rige, en Tidlang endog under den høitærede nuværende Kirkeministers egen Styrrelse, nemlig ved

St. Johannesklosteret i selve Slesvig By. Der var Forholdet ordnet saaledes, at der blev præsenteret 3 Candidater for Menigheden, 1 af Klosterprovsten, som var en verdslig Adelsmand, 1 af Priorinden og 1 af de andre 9 Medlemmer af Klosteret, de saakaldte Conventualinder, og derefter valgte de Samme imellem disse Tre, som vare præsenterede, paa den Maade, at Provsten havde 2 Stemmer, Priorinden 2 og de andre 9 hver 1 Stemme. Dette Forhold bestaaer vistnok den Dag idag, men tilsfald har det bestaaet indtil for faa Aar siden, og har man kunnet indrømme de adelige Damer i St. Johannesklosteret i Slesvig en saadan Ret, seer jeg ikke, at der kan være Noget i veien for ogsaa at indrømme de adelige Damer i Ballø og Bemmetofte en lignende.

Det egentlige Kjærnepunkt i Forslaget er jo den Indflydelse, som Menigheden skulde have paa Besættelsen af Præsteembederne, ligesom det jo ogsaa er det, der har været meest omhandlet. I den Henseende maa jeg nu bestemt slutte mig til dem, som have holdt paa, at den skulde udøves ved umiddelbare Valg. Det er min Overbeviisning, at ville vi have gode Valg i Landet, saa maae vi lade dem udføre ved umiddelbare Valg. Et saadant Valg vækker hos Enhver, der skal vælge, en Følelse af Ansvar for den Gjering, han gaaer til, og det maa man netop ved en Sag som denne lægge overordentlig Vægt paa. Denne Følelse vil bringe ham til at betænke sig to Gange, inden han vælger af andre Grunde end de rigtige, idetmindste dem, der efter hans Overbeviisning ere de rigtige. Dette vil være Tilfældet hos de fleste Mænd i Menigheden, og have de end selv maaftøe mindre Deeltagelse for Sagen, ville de dog føle dens Betydning for Kones og Børns Skyld. Udførelsen af denne Pligt kan bringe mangen Mand til at tænke mere alvorligt over denne Sag, end han ellers vilde gjøre i sit hele Liv. Jeg maa derfor ønske, at dette Ansvar for den Enkelte bliver holdt levende for Die. Det er for mig et Hovedpunkt ved denne hele Sag, fordi det haade er et Værn imod Misbrug og tillige er et ikke ringe Mittel til at vække den kirkelige Sands og det kirkelige Liv i vore Menigheder,